

Saa af dem, der deltagte i denne Stemning for Examenkommissioner, der ret have prøvet det foreliggende Forslag ved Sagtagelser enten under Fakultetets Examinere eller ved en Examen af en Kommission. Jeg skal tilføje, at der gives et Antal Mænd, hvis Stemme og Vidnesbyrd i dette Anliggende maa være af allerførste Betydning; det er de Mænd, der selv have været Universitetslærere og Examinatorer, men forlængst ere traadte ud af denne Stilling og nu kunne se tilbage derpaa med fuldkommen Frihed, og som for en stor Del siden have været Censorer. Dette Forhold finder ved intet Fakultet Sted i høiere Grad end ved det ene af de to, som man mest har for Øie — i Birkeligheden har Dalen nemlig dreiet sig om det theologiske og juridiske Fakultet langt mere end om det medicinske. Der er for Diebliffet af forhenværende juridiske Professore 2, der ere Mini- stre, 1, der er Generalprokurør, 1, der er Generalauditor, og 1, der er Departementschef eller Direktør i Udenrigsministeriet. Alle disse 5 Mænd have forlængst sagt Universitets- skadethedret Farvel, og have Alle mange Gange siden fungeret som Censorer ved juridisk Examen. Er der nu Noget af disse 5 Mænd, der have aflagt Vidnesbyrd for Nødvendigheden eller Udfærdigheden af Examenkommissioner? Jeg siger Nei, ikke en Gæste. De, jeg har talt med, saavel som den høitærede nuværende Minister, have udtalt sig derimod, og det ikke fordi de vare forhærdede i Universitetsfor- domme; thi det er jo 20, 30 Aar siden, de have forladt Universitetet. Jeg tror at kunne sige, at den nuværende Kultusminister har fra den første Tid af haft et meget klart Blik for adskillige Mangler i Universitetsforholdene; han har aldrig været inde i Universitetskontoret — hvis man tror, der er et saadant —; thi han har i en lang Række af Aar været Do- cent uden at have villet modtage en fast An- sættelse som Professor; men han har været Docent og Censor, han har haft fuld Leilig- hed til at se Forholdene og ser nu tilbage paa sin Stilling ved Universitetet for mere end 20 Aar tilbage. Han vil ikke have Examen- kommissioner. Men jeg skal endnu tilføje Noget. Der er en stor Mængde Mænd, der

ikke have været Universitetslærere, men som de Alle have fungeret som Censorer enkelte Gange, nemlig alle Medlemmer af Højesteret og Overretten. Er der da fra disse Mænd kommet Vidnesbyrd om, at de anse en Examenkommission for rigtig og ønskelig? Nei. Jeg tror, at disse Mænd, naar de skulle udføre deres oprigtige Mening, vistnok vilde sige og burde sige, at deres Virksomhed som værende Censorer er utilfreds- stillende, og at den nuværende Form for Examen ikke er den ønskelige; men jeg har ikke hørt Noget af dem sige: Dan en Examenkommission, — jeg vil tilføje — hvoraf vi maaftøe ogsaa selv kunne være Medlemmer, saa vil det nok gaa. Det skulde man dog vel lægge Mærke til. Denne Strømning og Opinion, der er tilstede, er derimod opstaaet i en Ver- den, hvor man ikke har det fuldkommen ubil- dede Blik for Examenvesenet; det er Noget, der siges af Studenterne, undertiden vel ogsaa af en Kandidat, der nylig har taget Examen. Der er Feil, det veed jeg meget godt, men en Examenkommission tror jeg ikke er det Middel, der tjener til at afhjælpe Manglerne. — Hvad er det, man vil af- hjælpe, hvor ligger Mangelen? — Man vil have en upartisk Examinaton. Tror man da, at denne ikke høves ved Fakultetet? Man tror multgvis, at det ikke er Tilfældet med Hensyn til enkelte Kandidater. Jeg har en- gang hørt en Student sige: Den Professor blev vred, han misforstod mig, og derfor blev han vred paa mig; men jeg har saagodtsom aldrig hørt, at nogen Student har sagt: Den Professor var mig ildefindet, da jeg gik op. Professoren staar Studenterne altfor fjern, og har at gjøre med altfor Mange, til at dette kan være Tilfældet; det almindelige For- hold er, at Professorene ved disse Fakulteter, hvor der er saa mange Studenter, aldeles ikke kjender de Kandidater, der sætte sig foran ham for at examineres. Den upartiske Bedom- melse ved Examinerne, er jeg overbevist om, finder fuldkommen saa godt Sted ved Fakultetet selv, som ved en Examenkommission. Man vil maaftøe sige: Den personlige Nede- lighed tvivle vi ikke om, men vi antage, at